

Verbetering brandveiligheid oudere veestallen

2018

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Het Actieplan Stalbranden 2012-2016 beoogt het aantal stalbranden met dierlijke slachtoffers sterk terug te brengen. Toch zien we nog steeds stalbranden. Vaak zijn dat oudere stallen. Wat doen we eraan, of kunnen we eraan doen? Wageningen University & Research houdt zich vooral bezig met de laatste vraag.

Sinds 2014 registreert Brandweer Nederland i.s.m. het Verbond van Verzekeraars iedere stalbrand waar de brandweer is opgetreden. Hoewel de kans op stalbrand klein is (0,5 tot 2,3 stalbranden per 1.000 bedrijven per jaar), is de impact altijd groot gezien de aantallen dieren die erbij omkomen.

Meer aandacht voor brandveiligheid

De Nederlandse veehouderij zit in een verduurzamingsproces. Ook brandveiligheid krijgt hierin meer aandacht, mede door een nieuw Bouwbesluit (1 april 2014) met regels over brandveiligheid bij nieuwbouw en renovatie. Met voorschriften over een compartimentering van technische ruimten en een hogere brandklasse isolatiematerialen is een flinke stap gezet. Alle incidenten in 2014, 2015 en 2016 betreft namelijk branden in veestallen die dateren van vóór 1-4-2014; kortom de oudere stallen.

Brandgevaarlijke stallen

Hoewel door de verdergaande schaalvergroting in de veehouderij veel brandonveilige, verouderde stallen op termijn zullen verdwijnen, blijven er nog altijd een groot aantal in gebruik. Brandgevaar komt van twee kanten, enerzijds van de constructie en inrichting en anderzijds van onveilig menselijk handelen. Berucht is de zeer brandbare isolatie (brandklasse D) in oudere varkens- en pluimveestallen. Een vonkje en binnen de kortste tijd staat de hele boel in lichterlaaie.

Belangrijke brandstichters

De belangrijkste oorzaak van brand is kortsluiting. Dat geldt vooral voor varkens- en pluimveestallen. Daarnaast zijn werkzaamheden zoals lassen en slijpen regelmatig oorzaak van stalbranden. Maar ook defecte apparaten, hooibroei en blikseminslag zijn geregeld brandstichters. Toch is bij ruim de helft van de stalbranden de oorzaak niet meer te achterhalen.

Verbetering brandveiligheid van verouderde stallen

Technische installaties, waaronder voer- en drinkwaterinstallaties, ventilatiesystemen, mest- en eierbanden, luchtwassers, hokinrichting en dergelijke, zijn onderhoudsgevoelig, en bovendien vaak gekoppeld aan elektriciteit.

De meeste nieuw te installeren elektromotoren zijn beveiligd tegen oververhitting. Veel oude niet. Een periodieke agro-elektrakeuring verkleint de kans op kortsluiting. Ook het voorkomen van schade aan elektrische installaties of leidingen door ongedierte vergroot de brandveiligheid. Dit kan eenvoudig door open kabelgoten goed stofvrij te houden, waardoor het ongedierte geen warme, beschutte nestplaats meer heeft.

Aantal stalbranden

	2012	2013	2014	2015	2016
Varkens	6	9	6	5	8
Pluimvee	4	5	5	3	8
Kalveren	1	4	3	7	10
Overige rundvee	4	5	14	11	9
Overige	6	3	1	5	12
Totaal	21	26	29	31	47

Verbetering brandveilig bedrijfsvoering

Brandveilig werken geldt niet alleen voor veehouders, maar ook voor professionele bedrijven die (brandgevaarlijke) werkzaamheden in en aan stallen uitvoeren (installateurs, dakdekkers, reparateurs e.d.). Bij 14% van de stalbranden in de periode 2014-2016 lag de oorzaak in werkzaamheden. Als het kan, las en slijp dan buiten het dierenverblijf. En als het toch niet anders kan, dek dan de mestput brandveilig af en houd blusmiddelen paraat.

Foto: Robin Hilberink

Contact

Wageningen Livestock Research
Postbus 338
6700 AH Wageningen
www.wur.nl/livestockresearch

Martien Bokma-Bakker
T +31 (0)317 48 05 57
E martien.bokma@wur.nl

